

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

KLAIPĖDOS UNIVERSITETO
STUDIJŲ PROGRAMOS
LIETUVIŲ FILOLOGIJA (612U10010)
VERTINIMO IŠVADOS

EVALUATION REPORT
OF *LITHUANIAN PHILOLOGY (612U10010)*
STUDY PROGRAMME
AT KLAIPEDA UNIVERSITY

Grupės vadovas:
Team leader:

prof. dr. Danguolė Mikulėnienė

Grupės nariai:
Team members:

doc. dr. Dainius Vaitiekūnas

dr. Neringa Klišienė

Dr. Donata Mitaitė

Jūratė Palionytė

Andrius Ledas

Išvados parengtos lietuvių kalba
Report language - Lithuanian

Vilnius
2014

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Lietuvių filologija
Valstybinis kodas	612U10010
Studijų sritis	Humanitariniai mokslai
Studijų kryptis	Lietuvių filologija
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Iššęstinė (5,5)
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Lietuvių filologijos bakalauras
Studijų programos įregistravimo data	2009-06-30 Nr. 45H-8 perregistruota 2009-08-31 Nr. 1–73

INFORMATION ON ASSESSED STUDY PROGRAMME

Name of the study programme	Lithuanian philology
State code	612U10010
Study area	Humanities
Study field	Lithuanian philology
Kind of the study programme	University studies
Study cycle	First
Study mode (length in years)	Part-time (5,5)
Scope of the study programme in credits	240
Degree and (or) professional qualifications awarded	Bachelor of Lithuanian Philology
Date of registration of the study programme	30 th June 2009 No. 45H-8 Re-registered 31 st August 2009 No. 1-73

© Studijų kokybės vertinimo centras
The Centre for Quality Assessment in Higher Education

TURINYS

TURINYS	3
I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	5
2. Programos sandara	6
3. Personalas	8
4. Materialieji ištekliai	9
5. Studijų eiga ir jos vertinimas	10
6. Programos vadyba	10
III. REKOMENDACIJOS	12
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	13

I. IŽANGA

1991 m. įkurtas Klaipėdos universitetas (toliau – KU) yra orientuotas į Vakarų demokratinių universitetų modelį. Jis formuojasi kaip autonomiškas, modernus mokslo ir studijų židinys, reikšmingas šalies, Vakarų Lietuvos regionui ir Baltijos jūros universitetų sandraugai.

Universitete yra 7 fakultetai, Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas, Jūros mokslų ir technologijų centras, 6 mokslo ir studijų centrai.

Humanitarinių mokslų fakultete yra 6 katedros (Anglų ir vokiečių filologijos, Baltų kalbotyros ir etnologijos, Filosofijos ir kultūrologijos, Istorijos, Lietuvių kalbos, Literatūros), 4 mokslo ir studijų centrai (Anglų kalbos, Baltistikos, Evangeliškosios teologijos, Kalbų ir kultūrų), Lituanistikos kabinetas. Vienas iš fakulteto prioritetų – Mažosios Lietuvos kultūra, kiekviena katedra turi bent po vieną šios temos potemę.

Šiuo metu, atsižvelgiant į studijuojančiųjų skaičiaus dinamiką, ir universiteto, ir fakultetų struktūra yra pertvarkoma ją optimizuojant, KU Taryboje yra priimti pertvarkos eiga reglamentuojantys dokumentai.

Katedros yra pagrindinės studijų bei mokslinės veiklos realizuotojos, atsakingos už studijų turinį ir kokybę, jose rengiamos studijų programos, dalykų sandai. Katedros organizuoja dėstytojų tobulinimą, perkvalifikavimą, mokslinę veiklą, rengia vadovėlius, mokomąją literatūrą, siūlo Tarybai steigti mokslo ar mokymo padalinius.

Humanitarinių mokslų fakultetas sukaupė didelę patirtį vykdydamas studijų programas su specializacijomis, šioje srityje ilgą laiką buvo pavyzdys kitiems universitetams, tačiau esamos studijų programos jau turėtų būti atnaujintos arba pertvarkytos į gretutinių studijų programas. Kol kas skirtingos lietuvių filologijos su specializacijomis programos nesuteikia galimybės absolventams gauti bent kiek skirtingus diplomus arba pažymas. Šioje srityje naujų impulsų gali suteikti numatomas glaudesnis bendradarbiavimas su Menų fakultetu.

2014 m. gegužės 26–27 d. ekspertų grupės nariai vietoje susipažino su šešiomis lietuvių filologijos programomis, kurių viena – pirmosios pakopos *Lietuvių filologijos* studijų programa.

Ekspertų grupės sudėtis: pirmininkė – prof. dr. Danguolė Mikulėnienė (Lietuvių kalbos instituto Kalbos istorijos ir dialektologijos skyriaus vadovė, vyriausioji mokslo darbuotoja), nariai – dr. Neringa Klišienė (Vilniaus universiteto Lietuvių literatūros katedros lektorė), doc. dr. Dainius Vaitiekūnas (Lietuvos edukologijos universiteto Lituanistikos fakulteto mokslo prodekanas), dr. Donata Mitaitė (Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Šiuolaikinės literatūros skyriaus vyresnioji mokslo darbuotoja), Jūratė Palionytė (Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko pavaduotoja) ir Andrius Ledas (Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto anglų filologijos specialybės III kurso studentas). Ekspertų grupės nariai iš anksto galėjo susipažinti su KU *Lietuvių filologijos* studijų programos savianalizės suvestine ir išsamiais priedais.

Savianalizės suvestinėje aiškiai ir suprantama forma buvo pateikta informacija, reikalinga ekspertų grupei pasiruošti vizitui KU. Ekspertų grupė dalyvavo 2014 m. gegužės 14 d. Vilniuje SKVC vykusiame įvadiniam susitikime, pateikė savo pastabas kai kuriais savianalizės suvestinės aspektais ir pasižymėjo atitinkamus klausimus, kilusius susipažinus su dokumentu.

Vizito metu grupė surinko žodinę informaciją, papildančią savianalizės suvestinėje ir jos prieduose pateiktą raštišką informaciją. Susitikta su Humanitarinio fakulteto administracija, programos dėstytojais, studentais, absolventais, socialiniais partneriais. Grupė apsilankė auditorijose, bibliotekose ir kitose patalpose, kad apžiūrėtų materialiuosius išteklius.

Po vizito ekspertų grupė išanalizavo gautą informaciją ir parengė ataskaitą, aptarė vertinimą ir išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

Studentų skaičiaus mažėjimas ir aukšto lygio akademinio personalo išlaikymas yra svarbios problemos, iš kurių pastaroji fakultete sprendžiama geriau. Studentų skaičiaus problema turi būti sprendžiama kompleksiškai, pritraukiant visas suinteresuotas puses: vietos politikus, savivaldybių administraciją (neseniai pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Klaipėdos miesto savivaldybe), darbdavius, absolventus. Svarbu ieškoti naujų mecenatų (išlaikant esamus), stipriau materialiai skatinti ir palaikyti studentus, nes stipendijas gaunančių studentų fakultete yra mažai.

Turėtų būti stiprinamas studijų programų viešinimas, kad dar labiau atitiktų besikeičiančią komunikacinę situaciją.

Fakultete galima studijuoti filologiją visose trijose studijų pakopose: renkamasi arba kalbotyros, arba literatūrologijos, arba teatrologijos magistratūra.

Kaip minėta, Klaipėdos universitetas orientuojasi ir į Vakarų Lietuvos, ir į Mažosios Lietuvos, ir į Baltijos regiono problematiką. To paties siekiantis fakultetas, kaip universiteto padalinys, turi dar neišnaudotų galimybių. Mokslinėje, projektinėje, pedagoginėje veikloje šių regionų problematika galėtų būti atskleista žymiai plačiau.

1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Ištęstinių studijų pirmos pakopos programa apima 240 kreditų. Ši programa (pradėta vykdyti 2004 m.) dar nebuvo vertinta išorės ekspertų.

Pasak savianalizės suvestinės rengėjų, LF (I) programa padeda siekti pagrindinio valstybinės kalbos politikos tikslo – išsaugoti kalbos paveldą ir skatinti jos plėtrą, kad būtų užtikrintas lietuvių kalbos funkcionalumas visose viešojo gyvenimo srityse (Valstybinės kalbos politikos 2003–2008 m. gairės). Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare iškyla nacionalinių kalbų ir kultūrų, kaip lygiateisių Europos narių, problema, kurią galėtų spręsti rengiami studentai. Taigi šios studijų programos atitinka Lietuvos humanitarinių ir socialinių mokslų plėtros prioritetinę kryptį – Lietuvos visuomenės pilietinės savivokos, kultūrinės tapatybės tęstinumo ir lygiavertės raiškos ES ir pasaulyje užtikrinimą bei vieną iš Lietuvos mokslo prioritetų – tautinio identiteto išsaugojimą.

Šios studijų programos tikslas ir numatomi studijų rezultatai yra iš esmės tinkamai apibrėžti ir viešinami. Savianalizės rengėjai pagrįstai teigia, kad spartūs globaliniai, technologiniai ir darbo pobūdžio pasikeitimai kelia natūralų poreikį žmonėms nuolat mokytis, o *Lietuvių filologijos* ištęstinių studijų programa suteikia galimybę, išlaikant darbo vietą ir atlyginimą, įgyti papildomą kvalifikaciją.

Programos tikslas suformuluotas gana detalai ir skelbia aukšto lygio studijų imperatyvą: „suteikti bazinį europinius standartus atitinkantį filologinį išsilavinimą, parengiant specialistus, turinčius teorinių žinių iš bendrųjų humanitarinių mokslų, lietuvių filologijos, gebančius analizuoti lietuvių kalbos faktus ir tekstus, turinčius humanitarinių mokslų metodologinę – lingvistinę, literatūrologinę, tarpdalykinę – kompetenciją.“ Vis dėlto tarpdalykiškumą daugiau akcentuoja kitos studijų programos (su specializacija). Jį ne itin ryškina ir numatomi šios studijų programos rezultatai. Norint pabrėžti šios programos tarpdalykiškumą ir išskirtinumą kitų aukštųjų mokyklų atitinkamų programų atžvilgiu, būtų galima ją kryptingiau orientuoti į KU deklaruojamus prioritetus – Vakarų Lietuvos regiono specifiką, taip pat ir Mažosios Lietuvos tematiką.

KU LF(I) programos tikslai bei uždaviniai koreliuoja su numatomais studijų rezultatais, suformuluotais įtraukiant dalykines žinias ir jų taikymą, gebėjimus atlikti tyrimus bei specialiuosius, socialinius ir asmeninius gebėjimus. 2010 m. programa pertvarkyta pagal naujus reikalavimus (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. V-501 patvirtintas Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų

bendrųjų reikalavimų aprašas) ir atitinka juose nurodytus formaliuosius bei dalykinius bakalauro studijų parametrus.

LF(I) studijų programa vykdoma 5,5 metus (11 semestrų). Kiekviename semestre studijuojami keturi-penki dalykai, vienuoliktame semestre daugiau laiko skiriama baigiamojo darbo rašymui, paskaitos nebevyksta. Studijų programos poreikis pagrįstai atskleistas, leidžia apibrėžti tikslinę būsimų studentų grupę, išryškinus programos teikiamą galimybę „išlaikant darbo vietą ir atlyginimą, įgyti papildomą kvalifikaciją“.

Srities stiprybės: galimybė gauti išsilavinimą, išlaikant darbo vietą ir atlyginimą.

Srities silpnybės: neišryškinti KU deklaruojami regiono prioritetai.

Rekomenduojama: Panaudoti neišnaudotas tarpdalykiškumo galimybes, studijuojant Vakarų Lietuvos regiono ir Mažosios Lietuvos kultūrą.

2. Programos sandara

LF (I) programos sandara: trys dalykų blokai (apima 240 kreditų), sudarantys programos struktūrinę ašį (iš jų 165 kreditai – studijų krypties dalykai, 15 kreditų – bendrieji universitetinių studijų dalykai, 60 kreditų – specialaus lavinimo dalykai). Studentams siūloma ir pasirenkamųjų dalykų (14 kreditų). Didelis dėmesys skiriamas tiriamiesiems darbams (kursiniai, bakalauro darbai ir kiti tiriamieji darbai), kuriems numatyti 32 kreditai.

Didžiausią kreditų dalį sudaro studijų krypties dalykai, kurie didžia dalimi kartojasi ir kitose filologijos studijų programose. Aktualiai atrodo informacinių technologijų filologijoje dalykas, tačiau jo temų apraše deklaruotas dėmesys filologijai menkai juntamas.

Kalbotyra pradedama dėstyti nuo fonetikos ir lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos (kuri pernelyg primena mokyklinės programas), o kalbotyros įvado kursas studijuojamas tik antrajame semestre. Vėliau dalykinis nuoseklumas dėstant kalbotyrą yra išlaikomas. Morfologija ir žodžių daryba skaitoma tą patį semestrą kaip ir leksikologija ir leksikografija, dialektologija – lygiagrečiai su akcentologija, kalbos kultūra ir tvarkyba – kartu su stilistika. Kalbotyros dalykus logiškai užbaigia lietuvių kalbos istorija ir baltų kalbotyros pagrindai.

Tam tikro teminio nuoseklumo laikomasi ir dėstant literatūros dalykus, jų išdėstymą papildo chronologinis principas: einama nuo seniausios literatūros į šiuolaikinę lietuvių literatūrą. Galima tik būtų paabejoti, ar tikslinga literatūrinius dalykus pradėti dėstyti ne nuo literatūros teorijos įvado (kuris studijuojamas antrajame semestre), o nuo vaikų literatūros kurso, bet galimas ir toks sprendimas.

Yra taisytinų literatūros sąrašų. Literatūros teorijos įvado pagrindinės (ne papildomos, kaip labiau derėtų) literatūros sąraše siūlomos dvi 1982 metų knygos, pernelyg trumpas papildomosios literatūros sąrašas. Itin trumpas papildomos literatūros sąrašas ir kalbotyros įvado apraše. 1982 metų vadovėlis siūlomas ir Lietuvių tautosakos pagrindiniame literatūros sąraše, nors čia pat nurodomas ir naujesnis jo leidimas. Morfologijos ir žodžių darybos kurse pagrindinės literatūros sąraše pateikta 1980 metų pratybų knyga, dėstytoja nepateikia jokios savo metodinės priemonės, kuri galėtų būti naujesnė ir aktualesnė. Leksikologijos ir leksikografijos kurso apraše minėtoji pratybų knyga yra pateikta bent kaip alternatyva pačios dėstytojos metodinei priemonei. Džiugina, kad lietuvių literatūros (XIX a.) dalyko apraše esama paties dėstytojo knygos (pagrindinės literatūros sąraše), tačiau papildomosios literatūros sąrašas galėtų būti ilgesnis. Senokai atnaujintas šiuolaikinės lietuvių literatūros nuorodų sąrašas. Svarbias savo knygas į literatūros sąrašus įtraukė baltų mitologijos dėstytojas. Lietuvių tautosakos kurso temos suformuluotos patraukliai, tačiau galėtų būti skirta dėmesio ir šiuolaikinei tautosakai.

Pagirtina, kad išlaikomas lotynų kalbos kursas. Jo temų apraše vertėtų pateikti ir vieną kitą nuorodą į literatūrinius tekstus. Vis dėlto su kaupu jų esama antikinės literatūros kurse, kuris, suprantama, skaitomas penktajame semestre po lotynų kalbos kurso.

Pagirtina, kad tą patį semestrą skaitomi maždaug to paties laikotarpio lietuvių ir užsienio literatūros kursai.

Iš specialaus lavinimo dalykų išsamiai ir patraukliai aprašyta retorika ir literatūros kritika (tik joje galėtų būti daugiau papildomos literatūros).

Bendrieji universitetinių studijų dalykai (filosofija, socialinė psichologija, edukologija ir du pasirenkami bendrieji studijų dalykai) būdingi ir kitoms vertinamoms filologijos programoms. Filosofijos dalyko tematika yra gana intriguojanti, tačiau literatūros sąrašas – skurdus, jame kartojami visi E. Nekrašo vadovėlio aukštosioms mokykloms leidimai, nenurodoma fundamentalesnių Lietuvos ir kitų šalių filosofų veikalo. Dėstytojas nepateikia savo metodinės medžiagos.

Edukologijos dalyko dėstytojų indėlis atspindi gerokai įvairesniame nei filosofijos literatūros sąrašas, tačiau jame nėra pateikta kitų šalių tekstų edukologijos problematika, o temų sąrašas stokojama dėmesio platesniam Europos kontekstui, aktualiajai edukologijai.

Socialinės psichologijos dalykas yra labiau nei dauguma kitų bendrųjų universitetinių studijų dalykų orientuotas į aktualią problematiką ir praktiką. Jo literatūros sąrašas esama kitų šalių teorinio konteksto (ir ne tik lietuvių kalba), tačiau neatspindi paties dėstytojo metodinė veikla.

Džiugina platus pasirenkamų bendrųjų studijų dalykų spektras, tačiau jame gali pasitaikyti ir studijų krypties dalykus dubliuojančių dalykų: naujausioji lietuvių literatūra, lotynų kalba ir kt. Kita vertus, pačiame sąrašas pasitaiko vienas kitą daugiau ar mažiau kartojančių dalykų: dvasingumo ugdymas, žmogaus ekologija, teologija, pilietiškumo ugdymas, lyderystė, tutorystė, psichinė sveikata ir kt.). Ne visų dalykų mokslinis pobūdis yra akivaizdus (ypač šių dalykų: Lietuvos socialinės ir ekonominės problemos, dvasingumo ugdymas, žmogaus ekologija, psichinė sveikata). Kažkodėl sąrašas pasikartoja privalomi bendrųjų studijų dalykai (socialinė psichologija, edukologija).

Programos sandara motyvuota, daugelis studijų dalykų išdėstyti nuosekliai, temos nesikartoja, leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus, jos apimtis pakankama, nes apima dvi lituanisto rengimo dalis – kalbotyros ir literatūrologijos. Pagirtina, kad siekiant gilesnės specializacijos buvo įvestos praktikos (filologinė 1 ir filologinė 2).

Vis dėlto pasigendama tikslesnio studijų programos ir dalykų rezultatų siejimo. Reikėtų detalesnio savarankiškų studijų apimčių paskirstymo aprašuose (savianalizės suvestinės teiginys „paprastai sanduose numatoma 50 proc. dalis, išdėstyta per kelias nevienodos vertės savarankiško darbo užduotis“ skamba pernelyg apibendrintai). Reikėtų įsigilinti ir į studentų darbo krūvio racionalizavimo problemą.

Ekspertai atkreipia dėmesį ir į savianalizės parengimo kokybę: sakiny (,,Tokia studijų programos struktūra teikia galimybę įgyvendinti programos tikslus – įgyti teorinių bei metodologinių mokyklinio teatro žinių, gebėti taikyti jas praktiškai, atlikti mokslinius tyrimus“) nedera su pateiktu bakalauro studijos programos planu.

Srities stiprybės: Lietuvių filologijos iššęstinių studijų programa pasižymi nuoseklumu ir vientisumu.

Srities silpnybės:

- 1) pasigendama tikslesnio studijų programos ir studijų dalykų rezultatų susiejimo;
- 2) neatnaujinti kai kurių studijų dalykų aprašai;
- 3) trūksta detalesnio savarankiškų studentų studijų apimčių paskirstymo dalykų aprašuose.

Rekomenduojama:

- 1) dalykų aprašuose deklaruojamus studijų rezultatus susieti su studijų programa;
- 2) atnaujinti dalykų aprašus;
- 3) patikslinti savarankiško studento darbo paskirstymą ir apimtį dalykų aprašuose.

3. Personalas

LF(I) studijų programoje dirba (neįtraukiami bendrųjų universitetinių ir laisvai pasirenkamųjų dalykų dėstytojai) 5 mokslų daktarai, einantys profesoriaus pareigas; 9 docentai (iš jų vienas – ne mokslo daktaras); 6 lektoriai (iš jų 2 mokslo daktarai); 1 asistentas. Visi pedagogai KU dirba pagrindinėse pareigose.

Kaip teigia savianalizės suvestinės rengėjai, komplektuojant akademinį personalą atsižvelgiama į dėstytojų mokslinių tyrimų kryptį, mokslines publikacijas, susijusias su programoje numatytais dalykais, mokslinę kompetenciją dėstomo dalyko srityje, pedagoginio darbo patirtį, mokslinės ir pedagoginės kompetencijos tobulinimo motyvaciją, mokslinę taikomąją veiklą. Bendras mokslo laipsnį turinčių dėstytojų pasiskirstymas pagal programos dalykų blokus atitinka programos sandaros reikalavimus: bendrojo universitetinio lavinimo dalykų dėstytojai, turintys mokslo laipsnį, sudaro apie 80 proc., studijų programos pagrindų dalykų – 80 proc., specialiojo lavinimo dalykų – taip pat 80 proc.

Taigi akademinio personalo sudėtis atitinka Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo (2010-04-09 ŠMM Nr. V-501) reikalavimus, pagal kuriuos ne mažiau kaip pusę studijų krypties dalykų apimties turi dėstyti mokslininkai.

Didėja pedagoginio personalo amžiaus vidurkis: daugiau nei pusę jų (per 52 proc.) sudaro vyresni nei 50 m. dėstytojai. Tačiau akademinio personalo kvalifikacija kito teigiamai – 4 mokslininkai įvykdė habilitacines procedūras, 5 išrinkti profesoriais (R. Balsys, R. Bončkutė, D. Pakalniškienė, D. Kiseliūnaitė, A. Drukteinis).

Studijų krypties dalykus dėsto Baltų kalbotyros ir etnologijos, Lietuvių kalbos, Literatūros katedrų dėstytojai. Daugelis pedagogų yra žinomi Lietuvos mokslininkai, aktyviai dalyvaujantys nacionaliniuose ir tarptautiniuose projektuose. Per paskutinius penkerius metus programos dėstytojai paskelbė 16 leidinių – monografijų, šaltinių publikacijų, mokslo studijų, vadovėlių, mokomųjų knygų ir metodinių priemonių, per 130 straipsnių mokslo leidiniuose, dalyvavo 16 tarptautinių ir 30 nacionalinių konferencijų bei trijuose tarptautiniuose seminaruose.

Tenka tik apgailestauti, kad savianalizės suvestinės rengėjai neišplėtojo mokslinės veiklos temos – nepateikė išsamios kiekybinės ir kokybinės publikacijų analizės (o iš dalykų aprašų ne visada matyti, kaip dėstytojų mokslinio darbo tematika siejasi su jo dėstomais dalykais). Taigi, nors su programos studentais dirba nemažai žinomų mokslininkų ir menininkų, jų veikla savianalizės suvestinėje nepersonalizuota. Nenurodyti ir programoje dirbantys doktorantų vadovai.

Pageidautina, kad mokslinės veiklos strategijai ir vadybai fakultete būtų skiriamas didesnis dėmesys.

Plačiau aprašyta projektinė dėstytojų veikla: nemažai dėstytojų vykdė ar dalyvavo vykdant bent po vieną ar kelis stambius projektus (R. Balsys, L. Petrošienė, D. Pakalniškienė, D. Kiseliūnaitė, A. Drukteinis, R. Bončkutė, Ž. Sidabraitė ir kt.). Čia matyti ir prioritetinės mokslo veiklos kryptys, gražiai derančios su deklaruota KU misija.

Nors, pasak dėstytojų, realios galimybės sistemingai visiems dėstytojams kelti kvalifikaciją yra gan ribotos dėl didėjančio kontaktinių valandų skaičiaus, KU yra sudaroma galimybė pasinaudoti mokslinio bendradarbio etatu rašomai disertacijai, vadovėliui arba monografijai baigti.

Dėstytojai naudojami galimybėmis skaityti paskaitas svetur pagal tarptautines mainų programas (R. Balsys, D. Pakalniškienė, D. Kiseliūnaitė ir kt.), tačiau toli gražu ne visi vienodai.

Savianalizės suvestinėje nėra duomenų ir apie kviestinius dėstytojus.

Srities stiprybės: kvalifikuoti dėstytojai.

Srities silpnybės:

1) trūktina mokslinės veiklos vadyba;

2) dideli dėstytojų akademinio darbo krūviai, mažinantys galimybes dirbti mokslinį darbą ir kelti kvalifikaciją.

Rekomenduojama:

- 1) daugiau dėmesio skirti mokslinės veiklos strategijai ir vadybai;
- 2) pagal išgales sudaryti palankesnes galimybes dėstytojų mokslinei ir kūrybinei veiklai.

4. Materialieji ištekliai

Materialieji ištekliai studijų programai vykdyti patenkinami. Auditorijų ir kitų studijoms reikiamų patalpų užtenka. Pagal universiteto ir fakulteto galimybes jos palaipsniui modernizuojamos, gausėja reikiamos įrangos. Fakultete 2012 m. įrengtos dvi skaitmeninės auditorijos (SANAKO 1200 technologija) su 25 darbo vietomis kiekvienoje. Jomis naudojasi užsienio kalbų studentai, bet kai kurios pratybos rengiamos ir lituanistams.

Viena kompiuterių auditorija turi dešimt darbo vietų. Multimedijos įranga yra tik keliose auditorijose, tačiau galima naudotis 4 nešiojamaisiais komplektais. Pastate veikia belaidis interneto ryšys, bet jo kokybė (greitis) gerintina.

Studentams sudaromos tinkamos sąlygos atlikti praktikas. Praktikų vietas jie gali rinktis iš teikiamo sąrašo, leidžiama ir patiems susirasti įstaigą, kurioje norėtų atlikti praktiką.

Biblioteka gali didžiuotis Dr. K. Pemkaus archyvu ir Mažosios Lietuvos leidinių kolekcija, šių archyvų medžiaga gali būti panaudota dėstytojų ir studentų darbams.

Programos studentams iš esmės pakanka vadovėlių, knygų, periodinių leidinių, jais galima naudotis bibliotekoje, išsinešti į namus. Leidiniai užsakomi internetu naudojantis elektroniniu katalogu. Per tarpbibliotekinį abonementą nemokamai užsakomi leidiniai ne tik iš kitų Lietuvos, bet ir užsienio bibliotekų. Studentai gali naudotis fakulteto katedrose, kabinetuose, auditorijose esama literatūra. Tačiau HMF ir Sveikatos mokslų fakulteto bibliotekos skaitykla per maža – 12 vietų, iš kurių tik 2 kompiuterizuotos, todėl tai, matyt, viena iš priežasčių, kodėl skaityklomis studentai naudojasi menkai, stengiasi literatūrą nešti į namus.

Bibliotekos fondai pakankami, kasmet papildomi, tačiau nepatogu tai, kad jie yra 6 vietose (kalbinė literatūra ir grožinė literatūra – skirtingose vietose). Prenumeruojamos elektroninių knygų kolekcijos ir mokslinių žurnalų ir informacinių leidinių duomenų bazės. Visos duomenų bazės yra prieinamos ne tik iš universiteto tinkle esančių kompiuterių, bet ir iš namų. Kiekvienais metais daugėja elektroninių leidinių ir duomenų bazių paklausa.

Studentų nuomone, medžiagos studijoms užtenka. Prireikus dėstytojai ją palieka savo skyreliuose katedrose, pateikia ir elektroniniu būdu.

Nepakankamai išnaudojamos intraneto galimybės. Ištestinių studijų studentai kai kurių dalykų galėtų klausytis ir nuotoliniu būdu.

Srities stiprybės: specializuotų auditorijų ir kitų studijoms skirtų patalpų modernizavimas.

Srities silpnybės:

- 1) bibliotekų fondų išdėstymas skirtinguose pastatuose;
- 2) nepakankamas vietų (taip pat ir kompiuterizuotų) skaičius Humanitarinių mokslų fakulteto skaitykloje;
- 3) tinkamai neišnaudojamos virtualiosios mokymosi aplinkos (intraneto ir nuotolinio mokymo) galimybės.

Rekomenduojama:

- 1) ieškoti galimybių patogiau išdėstyti bibliotekos fondus, didinti darbo vietų skaičių fakulteto skaitykloje;
- 2) plačiau naudotis virtualiosios mokymo aplinkos (intraneto ir nuotolinio mokymo) galimybėmis.

5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Priėmimo į studijas reikalavimai yra pagrįsti ir aiškūs. Studijų procesas užtikrina tinkamą programos įgyvendinimą ir jos rezultatus, kuriuos demonstruoja ir baigiamieji studentų darbai. Studentų akademinių rezultatų vertinimo sistema yra aiški, tinkama ir objektyvi.

Vertinimo sistema skatina studentus dirbti nuosekliai viso semestro metu. Visų dalykų balai galutiniam žinių įvertinimui kaupiami semestro metu didėjančios sumos principu. Dalį egzamino pažymio (numatyta dalis yra atestuotame sande) studentas surenka, per semestrą atlikdamas sande numatytas užduotis. Paprastai sanduose numatoma 50 proc. dalis, išdėstyta per kelias nevienodos vertės savarankiško darbo užduotis. Užduočių skaičius ir atsiskaitymo laikas derinami katedroje, numatytas atsiskaitymų tvarkaraštis (nurodyta kiekviename sande). Kaip tam tikrą galutinio vertinimo dalį dėstytojas gali įtraukti ir pratybų bei seminarų lankymą. Ši nuostata, taikoma ištęstinių studijų programos studentams, atrodo abejotina. Juolab kad jei ne dabar, tai bent jau ateityje kai kurie dalykai jiems galėtų būti skaitomi nuotoliniu būdu (KU turi visą reikalingą įrangą).

Visi dalykai baigiami egzaminu, specialybės seminaras ir kursiniai darbai – diferencijuota įskaita, baigiamasis darbas – bakalauro darbo gynimu.

Skirtingų lituanistikos specialybių studentams siūlomi tie patys pasirenkamieji dalykai.

Savianalizės suvestinėje mažoka informacijos apie mokslinę ir kūrybinę studentų veiklą. Studentų mokslinės konferencijos rengiamos jau 40 metų, taigi galimybes išbandyti jėgas, parodyti savo darbus kolegoms jie turi. Vis dėlto akademinis jų aktyvumas galėtų būti didesnis, dėstytojai galėtų labiau įtraukti juos į bendrus darbus, bendrą krašto kalbos ir kultūros mokslinį tyrinėjimą, juolab kad ištęstinių studijų studentų mobilumas dėl objektyvių priežasčių yra menkas.

Fakulteto administracija lanksčiai žiūri ir vertina iškilusias problemas – pavyzdžiui, KU sudaro galimybę tęsti studijas studentams, perėjusiems iš kitų aukštųjų mokyklų.

Daugumos absolventų veikla atitinka programos vykdytojų ir darbdavių lūkesčius.

Srities stiprybės: studijos nuoseklios ir išsamios, pakankamai griežta ir veiksminga studentų vertinimo sistema.

Srities silpnybės: menkas studentų akademinis aktyvumas.

Rekomenduojama: visokeriopai didinti ištęstinių studijų studentų akademinį aktyvumą.

6. Programos vadyba

Programos savianalizės suvestinėje išsamiai aprašyta vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema. Studijų kokybė rūpinasi daug universiteto ir fakulteto struktūrinių padalinių, specialių komisijų, tačiau trūksta vientisos sistemos. Į tai atkreiptas dėmesys ir 2012 m. atliktoje kokybės vadybos sistemos sukūrimo ir įdiegimo KU galimybių studijoje.

Už studijų programų kūrimą, įgyvendinimą ir priežiūrą atsakinga Humanitarinių mokslų fakulteto taryba, studijų programų komitetai, sandų atestavimo komisijos ir katedros. Didžiausia atsakomybė kol kas tenka katedroms, tačiau jos turėtų imtis 2013 m. kiekvienai giminingai studijų programų grupei įsteigti studijų programų komitetai, į kuriuos įtraukti ir studentų bei socialinių partnerių atstovai. Šiems komitetams galėtų vadovauti ne katedrų vedėjai, kurie turi ir taip didelį administracinio darbo krūvį.

Universiteto vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema grindžiama Europos aukštojo mokslo erdvės studijų kokybės užtikrinimo nuostatomis ir KU patvirtinta veiklos kokybės gerinimo strategija. Veikia Studijų kokybės komisija. 2011 m. sausio 19 d. rektoriaus įsakymu Nr. 1-032 patvirtintas Studijų vidinės kokybės vadybos sistemos koncepcijos aprašas.

Rūpinamasi dalykų programomis. Dėstytojų parengtas ir katedros posėdyje apsvaistytas dalykų programas svarsto Filologijos dalykų atestacijos ir Humanitarinių mokslų dalykų atestacijos komisijos. Paprastai dalykų programos komisijai teikiamos svarstyti kas antri metai, atestuojamos 1–3 metams. Dalykų programos, jų atestavimo duomenys skelbiami universiteto internetinėje Akademinės informacijos sistemoje.

Studentų teigimu, jiems kur kas daugiau tenka dirbti savarankiškai nei auditorijoje, o tai liudija apie sėkmingą perėjimo prie ECTS kredito pradžia. Ypač tai aktualu ištęstinėms studijoms: turi būti atliekamas numatyto studentų darbo krūvio stebėjimas (reguliarus duomenų rinkimas) ir numatyto darbo krūvio koregavimas pagal stebėjimo rezultatų duomenis. Nevykdant savarankiško darbo krūvio stebėsenos, studijų programos dalykų krūviai stipriai varijuoja, išbalansuodami studijų procesą ir sumažindami mokymosi efektyvumą.

Savianalizės suvestinėje teigiama, kad studentai turi nemaža formalių ir neformalių galimybių dalyvauti valdant studijų procesą ir priimant sprendimus, tačiau pokalbių su studentais ir absolventais metu nepavyko išgirsti tokio teiginio patvirtinimo. Studentai su dėstytojais gali pasikalbėti apie dėstomą kursą, pasakyti savo nuomonę (dažniau apie tai, kad ko nors nespėja), semestro pabaigoje gauna ir anketų su klausimais apie dėstomus dalykus. Vis dėlto studentai nepakankamai įtraukiami į nuolatinį programų vertinimą.

Duomenys apie programų įgyvendinimą renkami ir analizuojami nuolat. Periodiškai analizuojamos pačios programos, svarstomas studijų plano koregavimas, dalykų atnaujinimas, dalykų bei dėstyto eiliškumo optimizavimas, analizuojamas savarankiško ir kontaktinio darbo santykis, tvarkaraščio optimalumas, mokymosi krūvis ir kt. Siekiama, kad programos dalykų dėstytojų kvalifikacija atitiktų kvalifikacinius reikalavimus, tai vertina Atestacijos komisija.

Analizuojami studentų pasiekimai. Fakultete ir katedrose aptariami kiekvieno semestro studijų rezultatai, nagrinėjamos nepažangumo, nubyrijimo priežastys. Dėstytojų nuomone, pastaruoju metu pastebimai susilpnėjusi pradedančiųjų studijuoti motyvacija. Ją stiprinti stengiamasi įvairinant studijavimo metodus, plėtojant individualius dėstytojų ir studentų kontaktus.

Gerinti studijų kokybę padeda sisteminga informacijos sklaida, viešumas. Informacija dėstytojams, studentams apie studijas, jas reglamentuojančius dokumentus, programų kokybės tobulinimą teikiama universiteto informaciniuose leidiniuose, interneto puslapyje, KU laikraštyje.

Studijų programos vykdytojų ryšiai su socialiniais partneriais – darbdaviais, praktikų vadovais plėtojami. Abiem pusėms naudingą bendravimą siekiama palaikyti sudarant bendradarbiavimo sutartis su regiono mokyklomis, kultūros centrais, bibliotekomis, leidyklomis ir kitomis organizacijomis. Surengtos kelios konferencijos, kuriose dalyvavo mokytojai, studentai, moksleiviai ir jų tėvai. Numatoma rengti į kalbos vartoseną orientuotas studentų ir moksleivių konferencijas, dėl jų tariamasi su Kartenos, Skuodo ir kitomis gimnazijomis. Visa tai prisideda prie programos populiarinimo.

Pasigendama organizuotos alumnų veiklos. Absolventai galėtų daugiau prisidėti prie programos tobulinimo. Pasigesta sistemingo ir nuolatinio informacijos apie programos absolventų karjerą rinkimo. Tokių duomenų analizė būtų naudinga ne tik vertinant programų reikalingumą, tiriant specialistų poreikį rinkoje ir planuojant studentų priėmimą.

Pabrėžtina, kad Lietuvių filologijos programa nėra populiari, 2009–2011 m. priėmimas į šią programą nebuvo skelbiamas, 2012 m. priimti 5 studentai.

Universitete matyti pastangos gerinti studijų programų vadybą. Įsteigtas Kokybės valdymo skyrius, Humanitarinių mokslų fakultete pradėta struktūrinė pertvarka, iki liepos 1 d. bus sujungtos Baltų kalbotyros ir etnologijos ir Lietuvių kalbos katedros. Numatyta sujungti Humanitarinį ir Menų fakultetą.

Programų kokybės valdymo procesams KU šiek tiek trūksta strateginio požiūrio ir sistemiškumo. Aukštojo mokslo kokybės vadyba – sudėtingas ir daug pastangų reikalaujantis darbas, todėl universiteto administracija turėtų programų komitetams sudaryti galimybes geriau

susipažinti su Bolonijos procesu, Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS), Lietuvos universitetų gerąją praktiką.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvių filologijos studijų programos savianalizės suvestinėje neaprašytos programos vadybos stiprybės ir silpnybės.

Srities stiprybės: baigiama sukurti veiksminga studijų programos įgyvendinimo ir priežiūros, nuolatinio tobulinimo sistema.

Srities silpnybės:

- 1) menkai vykdoma studentų savarankiško darbo krūvio stebėseną;
- 2) į programos vadybos procesą nepakankamai įtraukiami studentai ir absolventai.

Rekomenduojama:

- 1) nustatyti, kad už programos įgyvendinimą, priežiūrą ir jos tobulinimą atsako studijų programos komitetas;
- 2) parengti realaus studentų savarankiško darbo krūvio stebėsenos metodiką ir pagal stebėsenos duomenis koreguoti programą;
- 3) sistemiškai vykdyti programos studentų, darbdavių, praktikų vadovų ir absolventų apklausas, jų duomenimis pasinaudoti gerinant programos kokybę.

III. REKOMENDACIJOS

1. Panaudoti neišnaudotas tarpdalykiškumo galimybes studijuojant Vakarų Lietuvos regiono ir Mažosios Lietuvos kultūrą.
2. Studijų programos dalykų aprašuose deklaruojamus studijų rezultatus susieti su studijų programa.
3. Atnaujinti studijų programos dalykų aprašus.
4. Daugiau dėmesio skirti mokslinės veiklos strategijai ir vadybai; pagal išgales sudaryti palankesnes galimybes dėstytojų mokslinei ir kūrybinei veiklai.
5. Visokeriopai didinti ištęstinių studijų studentų akademinį aktyvumą.
6. Parengti realaus studentų savarankiško darbo krūvio stebėsenos metodiką ir pagal stebėsenos duomenis koreguoti programą;
7. Nustatyti, kad už programos įgyvendinimą, priežiūrą ir jos tobulinimą atsako studijų programos komitetas.
8. Sistemiškai vykdyti programos studentų, darbdavių, praktikų vadovų ir absolventų apklausas, jų duomenimis pasinaudoti gerinant programos kokybę.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Klaipėdos universiteto studijų programa *Lietuvių filologija* (valstybinis kodas – 612U10010) vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balais*
1.	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2.	Programos sandara	2
3.	Personalas	3
4.	Materialieji ištekliai	3
5.	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6.	Programos vadyba	2
	Iš viso:	16

* 1 - Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2 - Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3 - Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4 - Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas:
Team leader:

prof. dr. Danguolė Mikulėnienė

Grupės nariai:
Team members:

doc. dr. Dainius Vaitiekūnas

dr. Neringa Klišienė

Dr. Donata Mitaitė

Jūratė Palionytė

Andrius Ledas